

ETP MV940K- Aktivita a dokumenty Rady Evropy v oblasti trestního práva

Prof. JUDr. Jaroslav Fenyk, Ph.D., DSc.
(přednáška 27.10. 2021)

Statut Rady Evropy

- Vlády Belgického království, Dánského království, Francouzské republiky, Irské republiky, Italské republiky, Lucemburského velkovévodství, Nizozemského království, Norského království, Švédského království a Spojeného království Velké Británie a Severního Irsku, se rozhodly založit **mezinárodní organizaci založenou na principech právního státu, spravedlnosti a ochrany lidských práv. Stalo se tak 5. května 1949 přijetím Statutu Rady Evropy. Londýnská smlouva (Treaty of London) ustavuje Radu Evropy, kterou podepsalo deset států.**
- Rada Evropy je otevřenou mezinárodní organizací, členem může být kterýkoliv stát vybudovaný na principech právního státu, který se zaručí, že bude respektovat a chránit lidská práva všech osob, které podléhají jeho pravomoci.
- V současnosti má Rada Evropy 47 členských států. Členem RE byla od 21. 2. 1991 do 31. 12. 1992 i ČSFR, nově byla do RE přijata Česká republika 30. 6. 1993.

Statut Rady Evropy

- Vznik a členství v RE
- mezinárodní organizace veřejného práva založená v roce **1949**, je současně nejstarší politickou organizací na kontinentu.
- sdružuje **47 zemí**, včetně 22 států střední a východní Evropy;
- **status pozorovatele** poskytla dalším 5 zemím (*Svatá stolice, Spojené státy americké, Kanada, Japonsko a Mexiko*);
- odlišuje se od Evropské unie, která aktuálně sdružuje **27 států**. Avšak žádná země dosud nevstoupila do Evropské unie, aniž by před tím nebyla členem Rady Evropy;
- sídlo RE je ve **Štrasburku**.

Statut Rady Evropy

- **Článek 1**
- Cílem Rady Evropy je dosažení **větší jednoty** mezi jejími členy za účelem ochrany uskutečňování ideálů a zásad, které jsou jejich **společným dědictvím**, a usnadňování jejich hospodářského a **společenského rozvoje**.
- Tento cíl bude naplňován prostřednictvím **orgánů Rady jednáním o otázkách společného zájmu a dohodami a společnými opatřeními** ve věcech hospodářských, sociálních, kulturních, vědeckých, **právních** a správních a **cestou dodržování a další realizace lidských práv a základních svobod**.
- Otázky týkající se **národní obrany do působnosti Rady Evropy nespadají**.

Statut Rady Evropy

- Článek 10
- Orgány Rady Evropy jsou:
- **Výbor ministrů;**
- **Poradní shromáždění.**
- Oběma orgánům pomáhá **Sekretariát Rady Evropy.**
- Více než **200 závazných evropských smluv**, z nichž mnohé jsou otevřené nečlenským státům. Zabývají se otázkami sahajícími **od lidských práv k boji proti organizovanému zločinu a od prevence mučení k ochraně dat či kulturní spolupráci.**
- **Doporučení** vládám, jež vydávají politické směrnice o takových otázkách, jako jsou **právní problémy**, zdravotnictví, vzdělávání a sport.

Dokumenty Rady Evropy v oblasti trestního práva

- Mezi **obecné cíle** Rady Evropy z hlediska trestního práva patří především:
 - 1. ochrana lidských práv
 - 2. hledání společných řešení problémů jako je např. terorismus, mezinárodní organizovaný zločin, obchodování s lidmi, korupce, a to prostředky trestního práva
- Na tomto základě je možné i úmluvy Rady Evropy dělit na:
 - 1. **obecné úmluvy o ochraně lidských práv**
 - 2. **zvláštní (speciální) úmluvy o ochraně lidských práv**
 - 3. **úmluvy zaměřené na potlačení a odhalování negativních společenských jevů, které jsou trestnými činy nebo mohou mít charakter trestných činů**
 - 4. **úmluvy zaměřené na zefektivnění trestního řízení**

Evropská úmluva o ochraně lidských práv a základních svobod

- Ochrana lidských práv je, jak vyplývá z Preambule a článku 3 statutu Rady Evropy (z 5. 5. 1949), jedním z hlavních cílů této mezinárodní organizace.
- Evropský systém ochrany lidských práv je pak postaven na dvou základních smlouvách přijatých v rámci Rady Evropy: **Evropské úmluvě o ochraně lidských práv a základních svobod (1950)** spolu se 16 protokoly na straně jedné a Evropské sociální chartě (1961) na straně druhé.

1. Úmluva o ochraně lidských práv a základních svobod

Evropská úmluva o ochraně lidských práv a základních svobod

- ČSFR byla smluvní stranou (18. 3. - 31. 12. 1992) Evropské úmluvy o lidských právech, jež byla podle § 2 ústavního zákona č. 23/1991 Sb. (uvozujícího Listinu základních práv a svobod (součástí čs. práva) obecně závaznou a s předností před zákonem. Vzhledem k tomu, že po přijetí České republiky a Slovenské republiky do Rady Evropy se oba nástupnické státy ČSFR staly též **smluvními stranami Evropské úmluvy (se zpětnou účinností od 1. 1. 1993)**, je stále bezprostředně závaznou i v právním řádu České republiky (podle článku 10 Ústavy ČR č. 1/1993 Sb.). **Vyhl. pod č. 209/1992 Sb.**
- Evropská úmluva je poměrně složitý, ale hlavně živý právní systém, který se neustále rozvíjí nejen **dodatkovými protokoly**, (16)ale zejména též **výkladovou a rozhodovací praxí Evropského soudu pro lidská práva.**

Evropská úmluva o ochraně lidských práv a základních svobod

- Úmluva chrání v oblasti trestního práva zvláště:
 - právo na život;
 - právo na **spravedlivé projednání věci** v občanských a **trestních záležitostech**;
 - právo na respektování **soukromého a rodinného života**;

Evropská úmluva o ochraně lidských práv a základních svobod

- Úmluva zakazuje zvláště:
 - mučení a nelidské či ponižující zacházení či tresty;
 - svévolné a nelegální zadržení;
 - diskriminaci v užívání práv a svobod uvedených v Úmluvě;
 - vypovězení vlastních státních příslušníků státem či odmítnutí jejich vstupu do země;
 - trest smrti a
 - kolektivní vypovězení cizinců.

Evropská úmluva o ochraně lidských práv a základních svobod

- ***Trestního práva hmotného*** se týkají zejména tyto články:
- **čl. 3 Zákaz mučení** „Nikdo nesmí být mučen nebo podrobován nelidskému či ponižujícímu zacházení anebo trestu“.
- **čl. 7 princip nullum crimen sine legem, nulla poena sine legem**
- 1. Nikdo nesmí být odsouzen za jednání nebo opomenutí, které v době, kdy bylo spácháno, nebylo podle vnitrostátního nebo mezinárodního práva trestným činem. Rovněž nesmí být uložen trest přísnější, než jaký bylo možno uložit v době spáchání trestného činu.
- 2. Tento článek nebrání souzení a potrestání osoby za jednání nebo opomenutí, které v době, kdy bylo spácháno, bylo trestné podle obecných právních zásad uznávaných civilizovanými národy.

Evropská úmluva o ochraně lidských práv a základních svobod

- Čl. 7 EÚLP se neomezuje jen na **zákaz retroaktivity přísnějšího trestního zákona**, jak by mohlo nasvědčovat jeho znění, ale podle výkladu Evropského soudu pro lidská práva zakotvuje též obecnější princip, že **pouze zákon může definovat trestný čin a stanovit tresty** (nullum crimen, nulla poena sine lege), jakož i princip, že **trestní zákon se nesmí vykládat v neprospěch obviněného za pomoci analogie**. Jde tedy rovněž o vymezení **zásady zákonnosti**.

Evropská úmluva o ochraně lidských práv a základních svobod

- **Zákaz výkonu trestu smrti (Dodatkový protokol č. 6)**
- **Zrušení trestu smrti za všech okolností (Dodatkový protokol č. 13)**
- **Princip ne bis in idem (čl. 4 Dodatkového protokolu č. 7), resp. zákaz dvojího souzení a potrestání za tentýž čin :**
 - 1. Nikdo nemůže být stíhán nebo potrestán v trestním řízení podléhajícím pravomoci téhož státu za trestný čin, za který již byl osvobozen nebo odsouzen konečným rozsudkem podle zákona a trestního řádu tohoto státu.
 - 2. Ustanovení předchozího odstavce nejsou na překážku obnově řízení podle zákona a trestního řádu příslušného státu, jestliže nové nebo nově odhalené skutečnosti nebo podstatná vada v předešlém řízení mohly ovlivnit rozhodnutí ve věci.
- **Zákaz uvěznění pro dluh (Dodatkový protokol č. 4)**
- Nikdo nemůže být zbaven svobody pouze pro neschopnost dostat smluvnímu závazku“

Evropská úmluva o ochraně lidských práv a základních svobod

- ESLP se ve své rozhodovací praxi zabíral zejména aplikací zásady *ne bis in idem* ve vztahu **trestný čin – přestupek**.
- V rámci své rozhodovací činnosti vykládá tuto zásadu tak, že se *nevztahuje jen na jednání*, které je v příslušném státě *označené jako trestné činy* podle trestního zákona, *ale i na méně závažné činy*, které jsou v právních pořádcích jednotlivých států charakterizované jako *přestupky*.
- Příklady:
- *Gradinger proti Rakousku* (1995) – stěžovatel pod vlivem alkoholu při jízdě mot. vozidlem usmrtil cyklistu. Za to byl soudem odsouzen za způsobení smrti z nedbalosti a následně ještě postižen za přestupek jízdy pod vlivem alkoholu.

Evropská úmluva o ochraně lidských práv a základních svobod

- ESLP zdůraznil, že tyto dva postihy byly za jedno jednání, což zakládá porušení čl. 4 dodatkového protokolu č. 7.
- *W. F. proti Rakousku (2002)* – opět dopravní nehoda pod vlivem alkoholu s následkem zranění jedné osoby. Stěžovatel byl za jízdu pod vlivem alkoholu postižen za přestupek a následně odsouzen soudem za trestný čin ublížení na zdraví.
- ESLP v tomto případě zdůraznil, že formulace čl. 4 dodatkového protokolu č. 7 nehovoří „o tom činu“, ale spíše o principu **stíhat a potrestat „znovu za čin, pro který byl stěžovatel odsouzen nebo osvobozen/zproštěn obžaloby.**

Evropská úmluva o ochraně lidských práv a základních svobod

- Zásada ne bis in idem – zákaz dvojího odsouzení a potrestání za týž čin – skutek – ve smyslu čl. 4 Protokolu č. 7 k EÚLP a § 11 odst. 1 písm. j) tr. ř. brání též trestnímu stíhání a odsouzení toho, proti němuž dřívější přestupkové řízení o témže skutku (činu) trestněprávní povahy meritorně skončilo pravomocným rozhodnutím správního orgánu.
- Překážka věci pravomocně rozsouzené předpokládá zjištění, že se v novém řízení jedná o totožný skutek.
- Pozor, princip se vztahuje na jednotlivé členské státy a **nemá přeshraniční rozměr !**

Evropská úmluva o ochraně lidských práv a základních svobod

- *Trestního práva procesního* se týkají zejména tyto články :
- Čl.5 Právo na svobodu a osobní bezpečnost
- Čl.6 Právo na spravedlivý proces
- Dodatkový protokol č. 7 – procesní záruky týkající se vyhoštění cizinců, právo na odvolání v trestních věcech, odškodnění za nezákonné odsouzení, právo nebýt souzen nebo trestán dvakrát

**Další akty RE v oblasti
mezinárodního práva
veřejného – mezinárodního
práva trestního - příklady**

Evropská úmluva o vzájemné pomoci ve věcech trestních ze dne 1959, č. 550/1992 Sb. a protokoly

- Evropská úmluva o vzájemné pomoci ve věcech trestních ze dne 20. 4. 1959 (vyhlášena pod č. 550/1992 Sb.,)
- **Dodatkový protokol** k Evropské úmluvě o vzájemné pomoci ve věcech trestních z roku 1978 (vyhlášení pod č. 31/1997 Sb.)
- **Druhý dodatkový protokol** k Evropské úmluvě o vzájemné pomoci ve věcech trestních z 8. 11. 2001 (vyhl. pod č. 48/2006 Sb. m. s.), pro ČR platí od 1. 7. 2006

Evropská úmluva o vydávání 1957 č. 549/1992 Sb.

- Podle čl. 1 EÚVP se smluvní strany zavazují poskytovat si co nejširší vzájemnou pomoc v řízeních o trestných činech, jejichž potrestání v době, kdy se o pomoc žádá, patří do pravomoci justičních orgánů dožadující strany.

Evropská úmluva na zabránění mučení a nelidského či ponižujícího zacházení nebo trestání 1987 č. 9/1996 Sb.

- Úmluva zřizuje **Evropský výbor pro zabránění mučení a nelidskému či ponižujícímu zacházení nebo trestání** (dále jen "Výbor").
- Výbor prostřednictvím návštěv zjišťuje, jak je zacházeno s **osobami zbavenými svobody s cílem posílit v případě nezbytnosti ochranu těchto osob před mučením a před nelidským či ponižujícím zacházením nebo trestáním.**
- Výbor musí daný stát vyrozumět o svém úmyslu vykonat návštěvu.
- Každá strana dovolí v souladu s touto úmluvou návštěvu jakéhokoliv místa podléhajícího její jurisdikci, kde se nacházejí osoby zbavené svobody veřejnou mocí.

Evropská úmluva na zabránění mučení a nelidského či ponižujícího zacházení nebo trestání

- Výbor je složen ze zástupců členských států RE, z každého státu může být členem pouze jeden jeho občan. Členy Výboru volí Výbor ministrů RE absolutní většinou.
- **Návštěvy jsou buď pravidelné, nebo ad hoc.**
- Návštěvy jsou zpravidla uskutečňovány alespoň dvěma členy Výboru.
- Strana poskytne Výboru k uskutečnění jeho úkolu následující možnosti:
 - a) **přístup na své území a právo cestovat bez omezení;**
 - b) **veškeré informace o místech, kde se nacházejí osoby zbavené svobody;**
 - c) **neomezený přístup do jakéhokoliv místa, kde se nacházejí osoby zbavené svobody, včetně práva pohybovat se v těchto místech bez omezení;**
 - d) **další informace dostupné straně, které jsou pro Výbor nezbytné k uskutečnění jeho úkolu. Při vyžadování těchto informací vezme Výbor na zřetel příslušná pravidla vnitrostátního práva a profesionální etiky.**

Evropská úmluva na zabránění mučení a nelidského či ponižujícího zacházení nebo trestání

- Výbor může bez přítomnosti dalších osob vyslýchat osoby zbavené svobody.
- Výbor se může volně stýkat s jakoukoliv osobou, o níž se domnívá, že mu může poskytnout příslušné informace.
- V případě nezbytnosti může Výbor okamžitě sdělit své poznatky příslušným úřadům zúčastněné strany.
- Členský stát se snaží doporučení splnit, **neexistují však žádné právní prostředky**, kterými by Výbor mohl vynutit jejich splnění.
- Úkolem Výboru je přezkoumání podmínek, za kterých se zbavení osobní svobody vykonává, z hlediska zákazu mučení, nelidského nebo ponižujícího zacházení.

Evropská úmluva o potlačování terorismu 1977, č. 552/1992 Sb.

- Úmluva je zaměřena na znemožnění využívání politického azylu pachateli teroristických činů.
- Čl. 1 Pro účely vydávání mezi smluvními státy *nebude žádný z následujících trestných činů považován za politický trestný čin, za trestný čin s politickým trestným činem související, ani za trestný čin spáchaný z politických pohnutek:*
 - a) trestný čin spadající do působnosti Úmluvy o potlačování protiprávního zmocnění se letadel, podepsané v Haagu 16. prosince 1970;
 - b) trestný čin spadající do působnosti Úmluvy o potlačování protiprávních činů ohrožujících bezpečnost civilního letectví, podepsané v Montrealu 23. září 1971;

Evropská úmluva o potlačování terorismu

- c) závažný trestný čin zahrnující útok na život, tělesnou integritu nebo svobodu osob požívajících mezinárodní ochrany, včetně diplomatických zástupců;
- d) trestný čin zahrnující únos, braní rukojmí nebo svévolné zadržování;
- e) trestný čin zahrnující použití bomb, granátů, raket, automatických střelných zbraní nebo dopisů a balíků s výbušnou náplní, pokud jejich použití představuje ohrožení osob;
- f) pokus o spáchání uvedených trestných činů nebo účast na nich jako spolupachatel nebo pomocník osoby, která spáchá nebo se pokusí spáchat takový trestný čin.

Evropská úmluva o potlačování terorismu

- Smluvní stát se *může* rozhodnout, že nebude považovat za politický trestný čin, za trestný čin s takovým trestným činem související nebo za trestný čin spáchaný z politických pohnutek ani jiný *závažný násilný trestný čin*, který není uveden v článku 1 a je *namířen proti životu, tělesné integritě nebo osobní svobodě*.
- Stejně se bude postupovat při závažném trestném činu, zahrnujícím *jednání proti majetku*, který není uveden v článku 1, *pokud jednání způsobilo hromadné ohrožení osob*.
- Stejně se bude postupovat při **pokus**u o spáchání uvedeného trestného činu nebo **účasti na něm jako spolupachatel nebo pomocník osoby**, která spáchá nebo se pokusí spáchat takový trestný čin.

Úmluva RE o předcházení terorismu 2005 (č. 72/2017 Sb.m.s.)

- Zavazuje členské státy k výkonu účinné prevenci trestné činnosti,
- **sankcionování veřejného návodu** k páčání teroristických činů
- **nábor a výcvik** na terorismus
- příkaz členským státům **kriminalizovat** veřejné navádění k páčání teroristických činů, nábor a výcvik
- příkaz **trestání** pachatelů teroristických činů **přiměřenými, účinnými a odrazujícími tresty**.
- Odpovědnost právnických osob, dává na zvážení vyvození odpovědnosti trestní, občanskoprávní či administrativně-právní.
- Ochrana a podpora obětí terorizmu (finanční pomoc, odškodnění obětí a jejich rodinných příslušníků)

Úmluva o praní, vyhledávání, zadržování a konfiskaci výnosů ze zločinu 1997 (č. 33/1997 Sb.)

- **Závazek účinného potrestání osob profitujících z nelegálních zdrojů financí.**
- Úmluva zavazuje členské státy, aby přijaly legislativní a jiná opatření, která budou nezbytná, aby bylo **možno zjistit a vyhledat majetek podléhající konfiskaci a předejít veškerým obchodům s tímto majetkem, jeho převodům nebo použití**
- Každá strana přijme legislativní a jiná opatření, která se ukáží jako nezbytná, aby jí umožnila

Úmluva o praní, vyhledávání, zabránění a konfiskaci výnosů ze zločinu

- Čl.1 Terminologie
- a. pojem "**výnos**" označuje všechny **ekonomické výhody** pocházející z **trestných činů**. Tato výhoda může spočívat ve veškerém majetku, tak jak je definován v písmenu b. tohoto článku,
- b. pojem "**majetek**" zahrnuje majetek jakéhokoli charakteru, **hmotný nebo nehmotný, movitý nebo nemovitý** a rovněž **právní dokumenty nebo nástroje prokazující oprávnění nebo zájem na takovém majetku**,
- c. pojem "**prostředky**" označuje jakýkoli **majetek zcela nebo částečně použitý** nebo **určený k použití libovolným způsobem pro spáchání jednoho nebo více trestných činů**,
- d. pojem "**konfiskace**" označuje **trest nebo opatření nařízené soudem následující po řízení, které se týká jednoho nebo více trestných činů a jež vede k trvalému odnětí majetku**,
- e. pojem "**předmětný trestný čin**" označuje každý trestný čin, v jehož důsledku vznikají výnosy, které by se mohly stát **předmětem trestné činnosti podle článku 6 této Úmluvy**.

Trestněprávní úmluva o korupci 1999 č. (70/2002 Sb.m.s.)

- Úmluva obsahuje **opatření**, které mají přijmout členské státy, **mezistátní spolupráci a vzájemnou pomoc**.
- Zaměřuje se jak na **korupci veřejných činitelů** (*vnitrostátních i zahraničních, dále i úředníků mezinárodních organizací*), tak i na **korupci v soukromém sektoru**
- **Požadavek na trestní odpovědnost právnických osob**
- Významným požadavkem této Úmluvy je oslabení institutu bankovního tajemství.

Trestněprávní úmluva o korupci

■ Článek 18 Odpovědnost právnických osob

- 1. Každá smluvní strana přijme taková legislativní a jiná opatření, která jsou nezbytná k tomu, aby bylo zajištěno, že **právnickým osobám bude stanovena odpovědnost za trestné činy týkající se podplácení, nepřímého úplatkářství a praní špinavých peněz** uváděných v této Úmluvě, které byly spáchány v její prospěch fyzickou osobou jednající **buď individuálně nebo jako člen orgánu** právnické osoby a mající vedoucí postavení v rámci tohoto subjektu, které je založeno na:
 - - oprávnění **zastupovat** právnickou osobu, nebo
 - - oprávnění **vydávat rozhodnutí** jménem právnické osoby, nebo
 - - oprávnění vykonávat **kontrolní činnost** v rámci právnické osoby,
 - **jakož i v takovém případě, kdy taková fyzická osoba je spolupachatelem nebo podněcovatelem shora uvedených trestných činů.**

Trestněprávní úmluva o korupci

- Na sledování adekvátní implementace této Úmluvy do vnitrostátního právního řádu byla vytvořena zvláštní mezinárodní skupina států proti korupci – **GRECO** (Group of States against Corruption)

Úmluva o opatřeních proti obchodování s lidmi 2005 (č. 33/2017 Sb.m.s.)

- Preambule: **obchod s lidskými bytostmi je vážným porušením lidských práv, útokem na lidskou důstojnost a integritu jednotlivce a může mít za následek zotročení oběti.**
- Základním cílem Úmluvy je respektování práv oběti, jejich ochrana a boj proti obchodování s lidmi.
- EÚLP čl. 4 – **zákaz otroctví a nucené práce**
- Úmluva se aplikuje na všechny oběti (muže, ženy, děti), **národní i nadnárodní úroveň.**
- Vztahuje se i na pachatele, kteří **netvoří organizovanou skupinu.**

Úmluva o opatřeních proti obchodování s lidmi

- *Obchodováním s lidmi* se rozumí zlákaní, přeprava, transfer, ukrývání nebo převzetí osob za použití hrozby nebo násilí nebo jiných forem donucení, únosu, podvodu, omylu, zneužití moci nebo bezbrannosti, nebo prostřednictvím platby nebo výhody s cílem dosáhnout souhlasu osoby, která má kontrolu nad jinou osobou, za účelem vykořisťování.
- *Vykořisťování* zahrnuje prostituci nebo jiné formy sexuálního vykořisťování, nucenou práci nebo služby, otroctví, nebo praktiky otroctví podobné, zotročování nebo odebírání orgánů.

Úmluva o opatřeních proti obchodování s lidmi

- Úmluva zavazuje členské státy přijmout účinná opatření:
- Např. **identifikace obětí** („zneužití zranitelnosti oběti“ – eko, sociální, psychologická, fyzická, emocionální, vztah k rodině). Je to vždy situace, kdy oběť postrádá svobodu volby a kdy pachatel zneužívá této situace a porušuje LP.
- **ochrana soukromí obětí**
- **pomoc obětem** (psychologická, materiální, zdravotnická, přístup ke vzdělání)
- **odškodnění a bezplatná právní pomoc obětem**
- **repatriace a navrácení obětí z jiného členského státu** (ochrana jejich bezpečnosti před opakovanou viktimizací)

Úmluva o opatřeních proti obchodování s lidmi

- Členské státy jsou povinny kriminalizovat obchodování s lidmi, na zvážení se jim dává i postih osoby, která využívá služby oběti, pokud má vědomost, že jde o takovou oběť.
- **Odpovědnost právnických osob**
- Právnické osoby jsou odpovědné za trestné činy páchané jejich jménem kteroukoli osobou mající v této společnosti vedoucí postavení.
- Čl. 22 se též týká situace, kdy osoba ve vedoucím postavení opomněla náležitě kontrolovat své podřízené a umožnila jim páchat některou z trestných činností uvedených v Úmluvě.

České trestní právo a příklady reakce na aktivitu RE

Trestní právo procesní

Zákon o mezinárodní justiční spolupráci ve věcech trestních č. 104/2013 Sb.

- Nahradil dřívější hlavu 25 trestního řádu
- Další z tzv. vedlejších trestních zákonů
- Je promítnutím mezinárodní právní úpravy do vnitrostátního trestního řízení
- Vztahuje se jak na běžnou, tak na unijní spolupráci
- Uplatňuje se na vnitrostátní úrovni

Trestního právo hmotné

Obchodování s lidmi § 168 tr. zákoníku

- Typ trestného činu
- • Obchodováním s lidmi se rozumí najímání, doprava, přeprava, přechovávání nebo získávání osob za účelem jejich vykořisťování, za použití různých forem násilí.
- • Obchodování s lidmi je trestným činem namířeným proti jednotlivci, jednotlivci, se kterým je obchodováno se stává automaticky obětí, jde o jednání, jemuž je imanentní flagrantní porušování základních lidských práv, resp. lidské důstojnosti a nedotknutelnosti osoby a jejího soukromí, obět' násilí a vykořisťování, stát je povinen zacházet s jednotlivcem jako s obětí trestného činu

Obchodování s lidmi § 168 tr. zákoníku

- Proč postihujeme toto jednání
- • *ochrana lidských práv*
- • *závazek státu poskytnout adekvátní ochranu svým občanům*

- Vztah mezi pašerákem / pašovanými migranty a obchodníkem / obětí
- • *komerční (na zisk zaměřený): vztah mezi pašerákem a migrantem končí po ilegálním překročení hranice zaplacením určitého finančního obnosu*
- • *vykořisťovatelský: vztah mezi obchodníkem a obětí pokračuje, aby se maximalizoval ekonomický a/ nebo jiný profit z vykořisťování*

Obchodování s lidmi § 168 tr. zákoníku

- Základ
- • *organizované najímání/doprava/přeprava a pokračující vykořisťování obětí za účelem dosažení zisku*
- Nezákonné překročení hranice
- • *účel vykořisťování je definující znak, (nezákonné) překročení hranice není znakem trestného činu*
- Souhlas
- • *bud' žádný souhlas nebo počáteční souhlas je irelevantní, kvůli užití donucení nebo násilí v jakémkoli stadiu procesu .*

Zákon o trestní odpovědnosti právnických osob a řízení proti nim č. 418/2011 Sb.

- Reakce na mezinárodní závazky (RE)
- Podmínka mezinárodní justiční spolupráce
- Výčet trestných činů (původní + změna 2016)